

Analýza sociálnych vplyvov

PhDr. Martina Hamuľáková
Mgr. Jozef Čavojec

odbor analýz, prognóz a
posudzovania vplyvov

Inštitút sociálnej politiky

Ministerstvo práce, sociálnych vecí
a rodiny Slovenskej republiky

Za oblasť posudzovania sociálnych vplyvov je gestorom MPSVR SR

- MPSVR SR je okrem toho gestorom aj **vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu**
- v rámci konzultácií, predbežného pripomienkového konania alebo záverečného posúdenia zaujíma stanovisko k sociálnym vplyvom, ktoré zasiela Komisii (Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva SR) v rámci ňou určenej lehoty

PREDKLADATEĽ

- ak v doložke vybraných vplyvov **identifikoval** sociálne vplyvy (pozitívne alebo negatívne alebo súčasne pozitívne a negatívne) vypracuje analýzu sociálnych vplyvov, v ktorej tieto vplyvy **kvantifikuje a popíše**, t. j. **k vypracovanej Doložke vybraných vplyvov** (*Príloha č. 1* Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov) **vypracuje** aj **Analýzu sociálnych vplyvov** (*Príloha č. 4* Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov)
- má zodpovednosť za vypracovanú doložku a analýzu

- **Predkladateľ** zasiela na posúdenie ako doložku vybraných vplyvov, tak aj jednotlivé analýzy vplyvov spolu aj s ostatnými časťami materiálu ako je predkladacia správa, vlastný materiál a dôvodová správa a tie musia **byť vždy zosúladené v tvrdení o sociálnych vplyvoch**

✗ nie vždy je to tak (ide o rozporné tvrdenia v jednotlivých častiach materiálu)

POSTUP PRI ZAPRACOVANÍ VPLYVOV

Pri vypracovaní doložky a analýzy sociálnych vplyvov postupujeme

podľa bodu II. OBSAHOVÉ POŽIADAVKY DOLOŽKY

a. Doložka vybraných vplyvov /vzor v prílohe č. 1/ a

b. Analýza vplyvov /vzor analýzy sociálnych vplyvov v prílohe č. 4/

a podľa bodu III. ZÁSADY A ODPORÚČANIA JM metodiky

✗ ak v doložke vybraných vplyvov nie sú identifikované žiadne sociálne vplyvy, tak sa analýza nepredkladá, ani prázdny formulár analýzy

Formulár analýzy sociálnych vplyvov tvorí príloha č. 4 JM na posudzovanie vybraných vplyvov

4.1 Hospodárenie domácností

4.1.1 Pozitívne vplyvy

4.1.2 Negatívne vplyvy

4.2 Prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám obyvateľov

4.3 Rovnosť príležitostí, rovnosť žien a mužov

- špecifická oblasť, politicky citlivá

4.4 Zamestnanosť a trh práce

- špecifická oblasť, makro-vplyvy

4.1 Hospodárenie domácností – základná štruktúra

- Rozdelenie na pozitívne a negatívne vplyvy
  - 4.1.1 Pozitívny vplyv
  - 4.1.2 Negatívny vplyv

V prípade viacerých opatrení potrebné doplniť riadky do tabuľky
- Dôraz kladený na nasledovné skupiny domácností, ktoré čelia zvýšenému riziku chudoby a sociálneho vylúčenia (napr. s nízkym príjmom, jednorodičovské domácnosti s deťmi, domácnosti starších ľudí atď.)
  - 4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia
  - 4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia

Analýza sociálnych vplyvov	
Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť (Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“)	
4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.	
Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností? Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva tú takto ovplyvnené a akým spôsobom? Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia? (V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1 Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).	
4.1.1 Pozitívny vplyv	
a)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností: uvedenie, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:
b)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny: Oplyvnená skupina č. 1
c)	Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2
d)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom. - priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: Oplyvnená skupina č. 1
e)	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:
4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znížovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine))	
g)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností: uvedenie, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:
h)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny: Oplyvnená skupina č. 1
i)	Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2
j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom. - priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: Oplyvnená skupina č. 1
k)	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:
4.1.2 Negatívny vplyv	
a)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností: uvedenie, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:
b)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny: Oplyvnená skupina č. 1
c)	Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2

Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
d)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: Oplyvnená skupina č. 1
e)	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2
Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine))	
g)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností: uvedenie, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:
h)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny: Oplyvnená skupina č. 1
i)	Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2
Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
j)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: Oplyvnená skupina č. 1
k)	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Oplyvnená skupina č. 3 Oplyvnená skupina č. 2
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:

• 4.1 Hospodárenie domácností – jednotlivé opatrenia 1/2

- 1. Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov
- 2. Špecifikujte ovplyvnené skupiny (obyvateľov, domácností)
  - Príklady: FO s príjmom zo závislej činnosti, dôchodcovia, poberatelia sociálnych dávok
  - Príklady skupín domácností, ktoré čelia zvýšenému riziku chudoby a sociálneho vylúčenia (zoznam hlavných zraniteľných skupín je uvedený v časti 4.1 a v metodickom pokyne, ako aj v časti 4.2)
  - 3 kolónky pre špecifické skupiny, možnosť doplnenia (jedno opatrenie môže mať rôzne vplyvy na rôzne špecifické skupiny)

• 4.1 Hospodárenie domácností – jednotlivé opatrenia 2/2

- 3. Kvantifikujte rast/pokles príjmov alebo rast/pokles výdavkov (za každú špecifikovanú skupinu)
  - priemerný rast/pokles príjmov/výdavkov
  - veľkosť skupiny (počet obyvateľov, domácností)
- Metodický pokyn rozlišuje:
  - Minimálny variant pri menej významných vplyvoch
    - (absolútny / percentuálny) rast/pokles príjmov/výdavkov dotknutého obyvateľa (príklad: zvýšenie príspevku opatrovateľom v produktívnom veku, ktorí opatrujú jednu FO s ZTP o 17,21 eur / 7,6 % mesačne)
    - veľkosť skupiny (príklad: 39 000 opatrovateľov)
  - Významné vplyvy, okrem vplyvov minimálneho variantu
    - priemerný rast/pokles príjmov/výdavkov dotknutej domácnosti (príklad: zvýšenie výdavkov jednorodičovskej domácnosti s 2 deťmi patriacich medzi 25 % domácností s najnižším príjmom z dôvodu zvýšenia sadzby DPH o 26,5 eur / 8,5 % mesačne)
    - pri zvýšení výdavkov aj ich podiel na čistom príjme jednotlivca/domácnosti (príklad: pri uvedenej jednorodičovskej domácnosti zvýšené výdavky predstavovali 4,1 % mesačných príjmov)
    - veľkosť skupiny (príklad: 13 000 domácností)
- 4. Dôvod chýbajúcej kvantifikácie – vždy však treba aspoň modelový príklad!

• 4.1 – Časté chyby predkladateľov

- Nepopíšu riadne opatrenie
- Uvádzajú viac opatrení v príslušnej kolónke
- Neuvedú, „marginalizujú“ vplyvy
  - za marginálne vplyvy možno považovať len „niekoľko-eurové“ záležitosti, jednorazového charakteru, s užšou skupinou zasiahnutých domácností (príklad: zvýšenie poplatku za kópiu dokumentu), treba však popísať v doložke v bode 10!
- Pri významnejších vplyvoch nekvantifikujú vplyvy na priemerné príjmy/výdavky domácností, zvlášť ohrozených skupín obyvateľov (vyžaduje si prácu s údajmi štatistických zisťovaní ako sú napr. rodinné účty, EU SILC – zisťovanie zamerané na sledovanie príjmovej a životnej úrovne obyvateľov SR)
- Neuvedú žiadnu kvantifikáciu z dôvodu chýbajúcich údajov, ani modelový príklad

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

a)	Rozumie sa najmä na prístup k: - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím), - kvalitej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam, - pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím, - zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce, - zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím, - k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, - bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám, - doprave, - ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom, - spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám, - informáciám, - k iným právam (napr. politickým).	
b)	Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia? Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.	
c)	Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.: - domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimum, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladá nezamestnaná a nezamestnaná nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladá ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity, - domácnosti s 3 a viac deťmi, - jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi), - príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl, - iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia	

• **4.2 Prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám obyvateľov 1/2**

- Všetky nefinančné vplyvy, ktoré zlepšujú/zhoršujú život jednotlivcov a domácností
- Najčastejší vplyv: uľahčenie/zlepšenie prístupu k „niečomu“
- Podobne ako v časti 4.1 zvlášť vyčlenená sekcia vplyvov na zraniteľné skupiny obyvateľstva
- Špecifikum 4.2: Pomôcky – príklady priamo vo formulári
  - Príklady na prístup k: sociálnej ochrane, zamestnaniu, vzdelávaniu, bývaníu, doprave, informáciám, ...
  - Príklady zraniteľných skupín: domácnosti s nízkym príjmom, nezamestnaní, domácnosti s 3 a viac deťmi, ZŤP, ...

- **4.2 Prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám obyvateľov 2/2**
- Vždy je potrebné:
  - Popísať opatrenie
  - Špecifikovať ovplyvnené skupiny
  - Charakterizovať kvalitatívne zmenu v prístupnosti, ak je to možné, aj kvantitatívne
  - Kvantifikovať veľkosť ovplyvnených skupín
- Opäť vyčlenená samostatná sekcia pre zraniteľné skupiny domácností, v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia
- **Špecifikum 4.2 (ako aj časti 4.1)– najčastejšie prekrývanie s ostatnými analýzami vplyvov, najmä s analýzou vplyvov na služby verejnej správy pre občana a analýzou vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu**

- **4.2 – časté chyby predkladateľov**
- Namiesto opisu jednotlivých opatrení s kvalitným popisom charakteru zmeny oproti súčasnému platnému stavu, najmä v prípade nelegislatívnych materiálov, predkladatelia uvádzajú (všeobecné) ciele materiálu, nekonkrétne vplyvy
- Najčastejšie dochádza k neidentifikácii vplyvov
- K prekrývaniu vplyvov – duplicitná identifikácia a zhodnotenie vplyvov vo viacerých analýzach vplyvov nie je chyba, avšak neidentifikácia a nezhodnotenie vplyvov v žiadnej analýze vplyvov chyba je!

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 Dodržiava návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
b)	
c)	4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovnosti medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.
d)	Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovnosti.
e)	Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné.
f)	Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumie najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migranky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násilia a pod.
g)	Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria: - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovňovania ekonomickej nezávislosti - zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života - podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní - boj proti domácejmu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladať pracovného a rodinného života

• 4.3 Rovnosť príležitostí, rovnosť žien a mužov 1/2

- Samotná analýza sociálnych vplyvov rozširuje oblasť nefinančných vplyvov na obyvateľov v časti 4.2 do niektorých špecifických oblastí, ktoré sú predmetom zvýšeného záujmu MPSVR SR v častiach 4.3 a 4.4
- Významná téma na úrovni EÚ, 2 základné časti:
- 4.3.1 – Rovnosť zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu
  - Mohol by (návrh, materiál) viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
  - Príklad na odstránenie diskriminácie: Zákonom o niektorých opatreniach súvisiacich s riadením kótovanej spoločnosti sa zaviedla zásada, že Kótované spoločnosti by mali pre menej zastúpené pohlavie - v praxi sú to v súčasnosti ženy - dosiahnuť vyváženejšie zastúpenie medzi členmi predstavenstiev a dozorných rád (v podmienkach Slovenskej republiky). Verejný charakter kótovaných spoločností predstavuje relevantný dôvod k tomu, aby tieto spoločnosti boli vo verejnom záujme regulované v komparácii so súkromnými spoločnosťami vo väčšom rozsahu.

• 4.3 Rovnosť príležitostí, rovnosť žien a mužov 2/2

• 4.3.2 - Rovnosť žien a mužov

- **Popísať riziká návrhu na zväčšovanie nerovností Ž&M, pozitívne vplyvy na rovnosť Ž&M, odlišnosť vplyvu návrhu na ZaM** (príklad: zvýšenie rodičovského príspevku, resp. predĺženie doby RD)
- – pozitívny finančný vplyv na rodinu ale na druhej strane môže viesť aj k negatívnym efektom (strata pracovných zručností žien, ťažšie nachádzanie si zamestnania, resp. strata zamestnania, čo môže prispieť k pretrvávaniu nižšieho platového ohodnotenia žien oproti mužom)
- - opatrenia: zameranie sa na spoluúčasť mužov na starostlivosti o deti (rozširovanie možností čerpania materskej a rodičovskej dovolenky aj pre mužov), zabezpečenie dostupnosti zariadení starostlivosti o deti
- Otcovská dovolenka - otec má pri narodení dieťaťa na účely starostlivosti o dieťaťa nárok na 14 po sebe idúcich kalendárnych dní najneskôr do uplynutia šiestich týždňov od narodenia dieťaťa. Otec môže taktiež naďalej čerpať aj dávku materské na dieťa, ktorého vek je najmenej šesť týždňov a najviac tri roky.
- **Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva?**
  - Opäť pomôcka priamo vo formulári – zraniteľné skupiny sú najmä: ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násillia
- **V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov?**
  - Pomôcka – oblasti podpory rovnosti Ž&M: podpora slobodného výberu povolania, vyrovnávanie ekonomickej nezávislosti, zosúladienie pracovného, súkromného a rodinného života ap.

• 4.3 Rovnosť príležitostí, rovnosť žien a mužov – závery

- Analýza vplyvu na rovnosť príležitostí je predovšetkým potrebná, aby sa predkladateľ vyhol aj možným nezamýšľaným negatívnym dosahom (znevýhodneniam, diskriminácii) na relevantné skupiny obyvateľov z pohľadu rovnosti príležitostí.
- Prípadné negatívne vplyvy by mali byť kompenzované opatreniami s pozitívnymi vplyvmi, resp. je potrebné hľadať alternatívu bez negatívnych vplyvov. Pozitívna diskriminácia - opatrenia potrebné pre jedincov vyžadujúcich zvýšenú ochranu alebo podporu, ktoré by mali viesť k zníženiu neodôvodnenej diskriminácie a naplneniu rovnosti
- Vo všeobecnosti, každá časť analýzy by mala byť využívaná predkladateľmi ešte pred a počas prípravy predkladaných materiálov, vo fáze, kedy sa len uvažuje o jednotlivých opatreniach a alternatívnych riešeniach, k takémuto prístupu sú formulované otázky
- Častá chyba – predkladatelia uvádzajú odpovede na otázky, aj keď nie je žiadny vplyv, v analýzach sa majú hodnotiť len opatrenia s pozitívnymi alebo negatívnymi vplyvmi v súlade s identifikáciou vplyvov v doložke vybraných vplyvov

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.	
<i>V prípade kladnej odpovede pripojte odôvodnenie v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.</i>	
a) <i>Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.</i>	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.
c) <i>Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu</i>	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.
e) <i>Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?</i>	
f) <i>Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.</i>	
g) <i>Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?</i>	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).
i) <i>Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?</i>	
j)	Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.
k) <i>Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?</i>	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zábronom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.

• 4.4 Zamestnanosť a trh práce 1/2

- Špecifická oblasť, zo všetkých makroekonomických indikátorov zaujíma ministerstvo práce tradične najviac zamestnanosť, resp. miera nezamestnanosti
- Hneď prvý bod najčastejšie vplyvy v tejto časti:
  - Vznik nových pracovných miest, ich kvantifikácia
  - O aké typy zamestnania/pracovných úväzkov pôjde, v akých odvetviach ekonomiky
- Za zamestnancov verejnej správy duplicita s analýzou vplyvov na rozpočet VS (hoci tam sa nevyžaduje informácia o typoch zamestnania)
- Častá chyba – predkladateľ uvedie počty predpokladaných vzniknutých pracovných miest, aj typy zamestnaní, ale neuvedie v časti 4.1 vplyvy na hospodárenie domácností, a to v tom prípade, ak ide o novovzniknuté miesta prioritne určené pre UoZ
- Odporúčanie predkladateľom: uviesť v tomto bode časti 4.4 tabuľku s počtom pracovných miest, typom zamestnania a predpokladanou priemernou mzdou podľa typov zamestnania

• **4.4 Zamestnanosť a trh práce 2/2**

- Ďalšie otázky v 4.4:
  - Vede návrh k zániku pracovných miest? Akých, kvantifikácia.
  - Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?
  - Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?
  - Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?
  - Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?

- **Na čo si dávať pozor – zásadné pripomienky MPSVR SR**

1. Finančné vplyvy (4.1) – zle zhodnotené
2. Negatívne vplyvy (všetky časti) – neidentifikované, nezhodnotené
3. Dôraz na zraniteľné skupiny domácností v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (všetky časti)

- Ak ide o koncepcie, stratégie.
- Ak ide o všeobecný materiál, kde je ťažko definovať jednotlivé vplyvy je výhodné ba až žiadúce uviesť do bodu 10 Poznámky, že „Jednotlivé vplyvy budú konkretizované a zhodnotené až v nadväzujúcich materiáloch“ alebo že „Konkrétne zámery a ciele budú podrobnejšie formulované až v nadväzujúcich legislatívnych a nelegislatívnych materiáloch“(napr. v novele príslušného zákona),LP/2024/431 - Koncepcia cenovej politiky na roky 2024 – 2027
- Ak ide o koncepciu, ktorá vychádza priamo z hodnotenia strategického dokumentu, na ktorý už priamo nadväzujú zákony, ktoré je nutné novelizovať, alebo ak ide už o konkrétnu predstavu opatrení, o opatrenia priamo vykonateľné, ktoré už nebudú špecifikované v žiadnom nadväzujúcom materiáli, vtedy už jednotlivé vplyvy riadne identifikujeme napr. LP/2022/112 - Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

- Ak ide o Akčné plány je vhodné:
- aby boli návrhy (nových) opatrení so sociálnym vplyvom, ktoré sú predmetom predkladaného materiálu, hodnotené jednotlivo, pri každom hodnotenom návrhu opatrenia bol zrejmý jeho konkrétny opis, vplyv (pri porovnaní navrhovaného opatrenia so súčasným stavom), špecifikácia dotknutých skupín a kvalitatívne a pokiaľ možno aj kvantitatívne zhodnotenie sociálneho vplyvu hodnoteného návrhu opatrenia.
- V analýze sociálnych vplyvov je potrebné vychádzať z porovnania nového stavu predpokladaného po prijatí predmetného materiálu (jeho predpokladanej budúcej aplikácie) so súčasným stavom, resp. stavom, ak by predkladaný materiál nebol prijatý.
- T. j. jednotlivé analýzy sa prelínajú a vytvárajú komplexnú štruktúru predloženého materiálu.
- Preferujeme modelové príklady.

- Ak ide o investičnú pomoc:
- Dávať pozor, čo sa píše vo vlastnom materiáli ohľadom počtu novovzniknutých miest a celkovej ceny práce a správne to premietnuť do analýzy sociálnych vplyvov, či už do bodu 4.1 alebo/ a hlavne do bodu 4.4. (V bode 4.1 je potrebná kvantifikácia v prípadoch ak, ide napr. o novovzniknuté pracovné miesta v menej rozvinutom regióne a sú zamerané najmä pre UoZ)

Analýza sociálnych vplyvov

- Ak ide o materiály, kde sa spomína potreba navýšenia počtu zamestnancov, napr. vo verejnej správe
- A jednotlivé vplyvy sú zhodnotené v analýze na rozpočet verejnej správy, kde sú jasne popísané počty novoprijatých zamestnancov s predpokladanou mzdou je potrebné tento vplyv premietnuť aj do analýzy sociálnych vplyvov (príklad kde neboli identifikované sociálne vplyvy - 215PPK - **Návrh zákona z ... 2024 o správe vybraných kategórií údajov verejného sektora a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov**)

- **Neštandardný postup:**
- **LP/2024/618 - Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov**
- **Predkladateľ: MF SR**
- **V roku (jún 2022) predložené do PPK a v októbri 2022 predložené do MPK**
- **V roku 2024 (november) predložené iba do MPK s odôvodnením, že: Návrh zákona v roku 2022 bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania. V súlade s čl. 14 ods. 7 legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky pristúpilo Ministerstvo financií Slovenskej republiky k opakovanému medzirezortnému pripomienkovému konaniu. Dôvodom boli zásadné zmeny v návrhu zákona oproti zneniu, ktoré bolo predmetom medzirezortného pripomienkového konania.**

**Ďakujeme za pozornosť
(dolozka@employment.gov.sk)**